XLVIII

21/11 1898.

Stanisław Pepłowski: Teatr Polski we Lwowie. Ciąg dalszy.

Ciąg dalszy VI Teatr pod zarządem Skarbka. Ciąg dalszy r. 1848. W Maju przedstawiona Romanowskiego operę "Kościuszko nad Sekwaną" "Dratkiewicza" (21 Maja) zaś 26 Marca "Okazyjna" z muzyką Pollaka.

VII Teatr pod zarządem Wilhelma Pfeiffera. Rok 1849: Wilhelm Pfeiffer — Nowe siły (Smitkowska Szczukiewiczowa, Aleksander Ładnowski) Występy Dawisona, Rok 1850 Dobrzański, Szkoła Nowa, Fredry, Teatr w Dominikańskiej strasznej zgodzie. Korzeniowskiego "Mnich" "Andrzej a Ubiory arystokracji" Gutzkowa

świat Gwosta; – Dobrzyński Adama
Mitoszewskiego – Rok 1851.
Adrianna Lecouvreur – De-
biuty Kasprzyckiej i Gołębiowskiego
w Świdziński z Wrocławia, Agitacja
Rozyna narodowego. Rok 1852
Pierwszy konkurs dramatyczny,
Występy J. Lanockiej i Koniga,
wraz i porażka. Rok 1850 Za-
stały wybór repertuaru – Wystę-
py Kotowskiej i Tergowskiej –
„Ślad poprzedzający" „Klara"
Rok 1854 Usprawiedliwienie dyrek-
cji polskiej i o niektórym defic-
cie sceny polskiej. Wydzierżawie-
nie teatru Skarbkowskiemu –
Wyjazd Starffra do Lwowa.

W r. 1849 grano „Borek

z śpiewozbiorny" monodram Żół-
nowskiego z muzyką Stanowieckiego
W tym czasie z początku pod Pfeifferem
przewodnictwem pierwszym komedyi
opery wodewile i melodramy.
że wspomnimy tylko o operetkach
„Staś i Zośka" 29 Stycznia 1849.
„Rodzina krakowiaków", (muzy-
ka A. Ostrowskiego 14 Marca) i ba-
nalny melodramat reklamowany
pompatycznym afiszem: „Szlachta
kaszarnia czyli dzielny tatar
(14 Lutego muzyka Sielagórskiego)
Akademia artystyczna ułożona
przez Majeranowskiego i
gimnastyka Karkoschka niemiec-
kich. Śnadanka Tw. Ardowskiego
w trzech Torze Talizmany przero-
biony przez L. Anczyca.

O ostatnich tych utworów prasa milczy i słusznie.
W jesieni sprowadzono balet (przez Hoffmanównę z Krakowa) i przedstawiono między innemi „Wesele w Ojcowie" z muz. Damsego „Lodoiska" „Skalmierzanki" „Zaczarowany czyli Arlekin..." wkładką Mazurka muz. Stefani
Z nowości przedstawiono komedyo operę Niemcewicza (z muz. Kurpińskiego) „Giermkowie króla Jana"
W tym też roku pierwsze kroki na lwowskiej scenie stawia syn Jana — Mieczysław Kamiński w rol. kochanków amantów.
1854 komedyo operę Kamińskiego „Chłopi arystokraci" dalej

„Wiesław" Sarbowskiego z muzyką
Ślagórskiego
1851. melodram z Damsa z muzyką W. Madrowicza „Wdowa wielkiej armii."
1852 komedyoopera wygrana Niedmaszewicza „Jan Kochanowski w Czarnym lesie" z muzyką Krawieckiego.
1853. krotochwila czarodziejska „Czapeczka czarodziejska" z muzyką kapelmistrza opery polskiej Józefa Dobrzyńskiego.
VIII Teatr pod dyrekcją Tomasza Chęciakowskiego. Roku 1854 Tomasz Chęciakowski – Tego artyści (Lindner, Żmij, Grochowska, Wilkoszewski, Kaliciński, Eskar) Roku 1855. Śmierć Kamińskiego, —

„Moszka Maparin" Mazepanowskiego,
Spory z dawnemi artystami – Odpo-
wiedź na recenzyę – Sprzedanie
w Lwowie i wyjazd do Krakowa,
Rok 1856 Odmowa subwencyi –
Nowa myśl – Małachowski – Sapie-
żyna, Dąbrowski i Trzaska –
Powołanie komitetu do badania
sztuk na teatr. Rok 1857 Występy
Kasprzykowej, Nieprzychylna
ocena komitetu. – Chełchowski
zabiera się do swego teatru.

Batutę kapelmistrza dzierżył
Szmaciarzyński, wybrali
gdy Chełchowski objął dyrek-
cyę w roku następnym
Szłagórski. (1858).

ś. Krakowa przedstawiono dramat

w Sandkowskiego „Życie zbrodnia-
rza" z muzyką Adama Tolrow-
skiego. W tym roku bawiła prze-
[illegible] wędrowna [illegible] ^hiszpańska^ Szwaczka ko-
[illegible] [illegible] w koncertach.
Schiller który od powrotu z [illegible]
[illegible] Chełchowskiego występował
w ~~scenie~~ ~~teatru~~ miejskiej
z [illegible] ^zerwaniem^ r. 1857 udał się
do Warszawy gdzie bardzo prędko
[illegible] był [illegible].
IX Teatr pod dyrekcją [illegible]-
kowskiego i W. Smochowskiego.
Rok 1857. Przedstawienia i na[illegible]-
[illegible] – [illegible] –
[illegible] – Kasztowska. Rok 1858
Dobrowolski i Bi[illegible] [illegible]-
ny – Herbertowa, Honorata
Gasparowska Rok 1859.

Widowiska, dzień Nowakowski –
„Pasterka" „Podwiemanda"
Roku 1860 „Ręce czarnoksięskie
[illegible] „Kontrmand i mąż"
Wasalówna. Rok 1861 „Złote
kajdany" „List żelazny – Żabi-
lonowe przedstawienie i występy
Tow. krakowskiego. Marya
Rok 1862 Miód kasztelański –
Baltazyna, Marya Stuart.
występy Adamiatowa Leszona,
Tekli Łonowskiej o Krakowie, Helena
Modrzejewska – Rok 1863
Powstanie, Hamani, Halszka
Korsakiego, występy W. Kra-
pockiego – Villa Wanda, Wil-
helm Tell, Rok 1864 Smochowski
i Nowakowski [illegible]
występy Richtera i Rekiewiczowej.
Osiągnięte przedstawienie

[illegible]
z'ar'an' Dr. mrozka Studzińskiego
poddała się powolności.
Nowakowski zorganizował
(w domowe opera) wodewil
Ze sceny nasi wprowadził się
Chrzanowski obdarzony pięknym
barytonem. — Zza wzgórza,
co na gruncie wystąpiły Złoto
racka Majorankowska, która w
Lanie grała w tak operach
niemieckiej M., śpiewaczka
koloraturowa obok pięknego
głosu odznaczała się ...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

i przyjmowano go entuzjastycznie
pisano o niej dość prozy etc.
Nastąpiło zaangażowanie go stałe.
Wtedy ktoś z czasem miał
się przekonać, że operetka był
przedmiotem szczególniejszej
gorliwości Nowakowskiego
którym nawet śpiewaków raz,
mogąc się i zaznajomieniem
przedstawień i dyrygował orkiestrą.
Przedstawiania te jednakże dla
braku też śpiewaków szcze-
gólniej męskich nie bardzo
szczególne były a nawet i
prasa (Dz. Lit. 1858 nr 214. 21.
21) wspomina, że przekłady są
złe i sposobny tym podstawom
wakacyjnym.
W 1859 grano 18 razy oper.

setki „Korylla" pierwsza kompo-
zycja sceniczna przedwcześnie
zmarłego Stanisława Dunieckiego
i obrazek ludowy Grego-
rowicza „Janek z pod Ojcowa"
W 1860 r. Przetłumaczono niemiec-
kiego „Nad Wisłą" ~~dalej~~
„Mieszczanie" w przeróbieniu Ostrow-
skiego nie bardzo się podobało. Wykona-
no też Flis Moniuszki w którym
odznaczyli się Wygrzywalska
i Koncewicz.
1861 12 Czerwca debiutował
Stanisław Niedzielski pomyślnie
jako Halny w Sielance góralskiej.
Grano przerobioną Gruźnicy „Nowy
Don Kiszot" i oświetloną
muzykę Moniuszki 290 razy.
Wygrzywalska wyszła za mąż

opowiadania. Przed dwoma
laty odegrano operę Grzegorzewicza z
muzyką Kaniego „Werbel domowy"
1862 odbyła się. Tadeusz Molo-
dzian ładny z Modrzejewską
w roli Baronowej i „Zagroda Sab-
rowa" przerobiony z niem. Mo-
senthala Sonnenwendhof
przez Kłodnickiego muzyka tom-
pozycji Szmaciewskiego
zmieniony do Nowakowskiego
1869. sprzez ... nie.
X Teatr pod dyrekcją Adama
Miłaszewskiego. Rok 1864.
Kantorowa o teatrze lwowski. – Adam
Miłaszewski Towarzystwo
Kuchowskie – Model Fredry
w postaci Jana Szoltowskiego
Z ziół Rzadkowej Karczmarki.

1865. Hrabiowi Dantorowie —
Pożądliwiem Domiem — Mroczystość Fra-
nzowska — Helena Szymańska — Wy-
jaśnienie do hetmana — Józef Szymań-
ski — Stuletni jubileusz sceny
polskiej — Rok 1866 Operetki —
Pelomnika — Romana Popiel — Rok
1867 Halka — Koncert Drama-
tyczny — Występy Modrzejew-
skiej — Druga wycieczka do Lu-
blina, Rok 1868 Karol Króli-
kowski jako artysta i reżyser.
Wstąpienie do Nowakowskich.
Stanisław Dobrzański — Gwiaz-
da Syberyi — Żyd Lubowskiego
Występy Wiktoryi Bakałowiczowej
Rok 1869 Przeniesienie na
rzecz Bałuckiego — Bolesław
Leszczyński — Towarzystwo

Przyjaciel [illegible] - Ogłoszenie
konkursu na teatr [illegible] -
Przedstawienie w czasie [illegible].
Radcy pana radcy Radzińskiego.
Józefa Dalkan - Kandydaci
do dyrekcji teatru - Polemika - O-
twarcie szkoły dramatycznej -
[illegible] konkursu tea-
tralnego. Otrzyma Pardon,
Roku 1870 Władysław Waleński
Agitacja za zniesieniem tea-
tru niemieckiego oddanie
Sceny narodowej. Maryja
[illegible] Roku 1871. Ostatni
występ [illegible]. Mila-
[illegible] dyrektorem teatru
niemieckiego. [illegible]
[illegible] - Z historii dyrekcji
do szkoły dramatycznej -

Przedstawienie w ogrodzie Za-wadzkich. — Sprawa teatru nie-mieckiego w sejmie. Wiednia
Zniesienie teatru niemieckiego —
Rozprawa sejmowa o stanie teatru polskiego — Komitet i nowego jego otwarcia — Wstąpienie Milanowskiego Rok 1872
Pracownicy Różnicy Bednarskiego
Ostatnie przedstawienie — Upadek sztuki dramatycznej

1864. Na wiosnę pierwszy raz w teatrze naszym Kapelmistrz Stanisław Duniecki
16 grudnia wystawiono po raz pierwszy operę Romana i Adeliny Dunieckiego z libretem brata jego Bovia osnutym na tle

16.
przez Pola i Paziowie królo-
wej Marysieńki budziła niesły-
chany entuzyazm jako pierwsza
w tym rodzaju przedstawiona
kompozycya narodowa. (Ocena
arcz. w Dz. lit. 1864 N 55 i 1865
N 2. Gazeta nar. N: 280 i 291)
Ta operetka miała przedstawienia we
Lwowie po raz pierwszy 16 grudnia 1864.
1865 Pierwszym pod względem przed-
stawienia wypadł Faust Goethego
d. 8 marca 1865 i przedstawiano z.d.
w którym i Dantelli odbiegł od stara-
nia Mil. Ostrowski zabrał ogól-
nie. Ilustracya muzyczna Fausta
była kompozycyi Dunieckiego.
który też jako kapelmistrz zajął się wy-
konaniem Skrzypce czarodziejskie
(Odtąd) Offenbacha i o Janotow (Suppego) 1/5)

Dnia 17 Marca 1868 przedstawiono po raz pierwszy Moniuszki „Halkę”. Dobrano z pomocą amatorów solistów wraz z chórem śpiewaków z mieszczańskiego Domu i kasy miejskiej. Orkiestra ~~[illegible]~~ (mimo pewnych braków) był i wojskowa.

W r. 1868 wystawiono również przedstawienie 4 aktów z Trubadura Verdiego [illegible] (operetka) (Naturalnie tym gdzie wszystko z jaz nas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]).

1869 r. wystawiono po raz pierwszy „[illegible]” Moniuszki (10 Marca)

1870 urządzono (20 grudnia) wieczór autora Kraszewskiego „Wieśniak” z przedstawieniem [illegible] [illegible] i z muzyką Dalkona.

1870. Z nowszego repertuaru operetkowego dano w tym roku. Dyrekcya (Milanowski) przedstawienia starszych i większych romantycznych oper (Ernani, Trubadur, Afrykanka) w których brali udział chwilowo dawniej śpiewacy Leopold Milanowski (baryton) tenor Wajnowski, Kwiecińska i Wajerówna z którą przyjęła nowo, stanie na scenie niemieckiej.

W r. 1871. przedstawiono po raz pierwszy Moniuszki „Karmaniol" 8 Marca. a 5. 9. Listopad.r. Dał się po raz pierwszy zignać Zakrzewski w Halce jako Jontek. a Kwiecińska jako Halka.

1872 odegrano wodewil A. Nowaczyńskiego „Steeple-Chase"

24 Stycznia z muzyką J. Hölzla

XI Teatr pod zarządem komitetu założycieli, roku 1872 i Przemiana Towarzystwa Przyjaciół sceny w spółkę akcyjną. — Komitet założycieli — Inauguracyjne przedstawienie — Bolesław Ładnowski — Rozw[illegible] [illegible] i Duryng. — Opera polska Sokołowska, Maj[illegible] Świeczyńska, Ciastowski, Köhler Tarnecki, — Operetka [illegible] Wacław Zborowski — Gustaw Fiszer — Operetka — Podwyższenie subwencji — Występy Pollkiniego. Rok 1873. Zmiany w komitecie — Rada artystyczna — Mieczysław Kamiński — Występy Zalilki Barnay i Hoff; Mierowej — Tollini — Zniesienie

Dramaty i opery – Augustynka Łos
i Engemierski Cettner – w dwu
zgromadzeniu Tow. akcyjnego –
Aleksandra Łabanowska – Występy
Dowiadowskiej, Mazanreffy i
Castiona – Rok 1874. Repertuar,
a z Anarchia wzrosła na-
dzierżawcy zatargi pozbawiały swe
prawa na dozgonne orkiestrów

6

Zorganizowano operę wtedy
prowadzoną Niedzielskiemu
który wydawał się do Warszawy
zangażował Morzykowieckiego (zamiast dotąd ...)
tenora Dziesłowskiego, barytona
Köhlera, basa Borkowskiego.
Sprowadzono nadto z Graza
Fryderykę Kramer ...
wiolinistkę, z Drodnej ...

wokalnych, będących na miejscu
zaangażowano Naczonowy i Kon-
certa. Przed przyjazdem tych
trzech śpiewał partye barytonowe Sam.
Niedzielski, dotąd kapelmi-
strzowały Duniecki i Józef Schön-
wer dawniejszy kapelmistrz nie-
mieckiej opery i Henryk
Jarecki zaangażowany świe-
żo z Poznania. (Jarecki uro-
dził się w Warszawie 6 grudnia
1846. W b. młodym wieku wstą-
pił w skład orkiestry teatrów
warszawskich ~~jako kontrabas~~ od r.
1864 był w niej czynnym jako
kontrabasista równocześnie
pobierał od Moniuszki naukę
kontrapunktu i harm. kompozycyi,
instrumentacyi. W styczniu 1872

zawierzonego na posadę Kapelani-
stwa Księstwa polskiego w Paena,
nim także po dwumiesięcznym
pobycie powrócił się do Lwowa).
Obóz zbiera się z 22 osób
Otwarcie z 00. – Odnowiono
Dekoracya i garderobę które w
znacznej części zakupiono od
Stanisława Dobrzańskiego (po roz-
wiązaniu jego teatru w Poznaniu)
i in. i. Repertuar operowy po-
ciągający nowością był dla tut.
publiczności ponętny a taniego.
Pod koniec roku, rozpoczęto sezon
operowy Cudownie na kopii
Fausta 10 kwiet. Traviata 11/5.
w którym śpiewali, Giorlow-
ski i Dordowski wstępnie ciesz-
li się powodzeniem. W połowie

maja przybyła Sakowicka i z jej
współudziałem wystawiono Donizetti-
„Lunatyczkę" (28/5) Belliniego
„Normę" (4/6) Verdiego Rigoletto
(18/6) Halevy'ego „Żydówkę" 20/7
Verdiego Trubadura 30 lipca, Do-
nizettiego Lindę z Chamounix
10/8 wreszcie Moniuszki Verbum
nobile 24 sierpnia.
Przez całe lato musiano się ratować
występami gościnnemi (śpiew-
aczki niemieckiej panny Klofat
z Pragi i Gruszczyńskiej na-
uczycielki śpiewu w Halle) ora-
z usilnie jednak po zaangażowa-
niu Szczurowskiej do partyi
dramatycznych i sprowadzeniu
Zakrzewskiego z Krakowa par-
tnera ~~operetkowy~~ operowy

skarżenie wspólnie wystąpieniem,
sprowadzenie Żabrowskiego a ra-
czej wyprowadzenie go za scenę frakiem,
zbiegł [illegible] prawie do bratniej polemiki;
p. Dziennikowskiej a zarazem dało
do sprowadzenia sobie wzajemnie-
go artystów które ukradło za-
razem obu teatrom... Z końcem
Sierpnia r. Niedzielski organiza-
tor i dyrektor opery podał się do
dymisyi i zmienił go do artystki-
ma. [illegible] [illegible] ga-
zety itd. skierowano [illegible]
jego osobie. Był to początek dwa-
nia [illegible] Tow. Komitetu.
.. 16 Października wznowiono
Balladynę z muzyką Żarzyckiego
Trwano w przedstawienie trwało
do godziny 1 po północy, toteż z

sądu przedstawienia nakłoniono
były publiczność i prasa do pisania
Balladyna jako sztuka nieudała,
nie była jednak najgorzej przyjęta.
trzeba ją dawno ...
W repertuarze operowym nie
brakło nowości w dobrym ...
tam. Wystawiono Itnamiego 1/10
znaczy 12/11 ...
Rozpisanych operetek obyło się ...,
od Dobrzańskiego.
1843. Jarmułkat powrócił ... na
na scenę opery niedorzecznego
dobierając, ... Dobrzańskiego
Dobrzańskiemu. Pan Dobrzański
... wstąpił a jego
miejsce zajął ... ...
z opery przypadły na ... tego
... Borgia, Meyerbeera

"Robert Diabeł," i "Dziwożona."
Główne partje śpiewali zawsze
jeszcze w rękach Sołtowskiej i
Cieślewskiego obok którego
pierwszy na scenie krakowskiej
wsławili tenory Olski i Man,
lecz Dłużyk, pozostawione mi;
szej szybszej. W kwietniu
powrócił scenę krakowską Cieślewski
a równocześnie wstąpił Niedziel-
ski na stanowisko kierownika.
Po operze — Żarnowiecki zespół,
Za wykonanie symfonii
Żeleńskiego "Święto majowe"
słowa R. Żmurowskiego w
czasie uroczystości Kopernika..
Na miejsce Cieślewskiego
przybył w kwietniu Mieczysław
Kamiński a popierał rolę jego

był Raul w Hugonotach.
Z operetek ukazały się „Żaki” z ork.
kompozycya Kaz. Hoffmana który
a sam dyrygował pianinem, z ojczy-
stanowiskiem na scenie krakowskiej!..
W jego operze wykonywanej przy
występach Kamińskiego i Bo-
gdańskiej (Urbisty z Warszawy)
występujących nam. Zhnowalka
Jaworskiej i Tellini primadon,
na operze w Hildegardzie a mimo
że operze upadał teatr na posad,
zdaniem moim tylko ostatniej
był przepełniony. W tymże czasie
za sprawą dyrekcyi Pawłowskiej,
wykonano 6 Maja 1 raz nowego
Bal maskowy, 25 Maja
Mayerbera Hugonotów, 19
Sierpnia Flotowa Martę a

po raz pierwszy z 19 marca Cio-
bora Niemasz Poetki.
18 listopada Flotowa Stradella.
24 Października Dramat „Dy-
mitr" (Szyler-Laube przekład
Tretiaka muzyka Sarackiego)
w grudniu otworzona kasa,
kawiarnia a miejscowej gazeta
Pozytywistka i Kleopatrowa
1877 10 marca rozpoczęto Ga-
zetki.
XII Teatr pod zarządem spółki
aktorów. Roku 1874 wyjazd
z Lwowskiej, - zaangażowanie
Agara - artysty Neuville'a
z krakowskiej Italian - Sobile,
nar Gorczyńskiego - wyjazd
do Przemyśla i Stanisławowa.
Teatr letni na Stowolnicy

Podtrzymanie subwencyi – Komitet znawców – Kłótnie w Tomie Zeszyt I – Szymczyk – Powrót Dąbrowskiego – Z owarzym Zamoyski Adolfina Zimajer – Rok 1875 Nowe zatargi między Słownikarzo-rzami – Wypłata subwencyi ze względów humanitarnych – Wy-stąpienie Bogdani Kraszkowskiej Petycya Słownikarzy do sejmu Notucia sejmowa o zamianowej sprawie – Wystąpienie Wandy Müller Machowskiej. Nowe dział Zeszyty ukończ.

6.

W grudniu r. 1874 przeszła do Dąpplera Wanda, i w tym roku wystąpiła też po raz pierwszy ody Adolfina Zimajer

W 1875 w Styczniu „[illegible] [illegible] (Kaldoran Siwecki) z muzyką Sawickiego. — Operetkę przedstawiono w tym sezonie trzecią, czyli [illegible] pt. „[illegible]" wystawiony (6 marca) Aleksandra Ostrowskiego z muzyką Ad. Hofmana. (madame [illegible], panna [illegible] rozmaitych strojach, [illegible]).
24 Maja operetka „Siwiecki" muzyka W. Grzymalskiego

XIII Teatr pod dyrekcyą Jana Dobrzańskiego i Jana Tarnowskiego. Rok 1875. Stanisław Dobrzański jako artysta i kierownik sceny — Salon letni — Występy [illegible] w Warszawie. — Przedstawienia — Prem

zorna Mama – Spacerówka w
Krakowie – [illegible] Rok 1876. Przed-
stawienia popołudniowe – Prześla-
dy – Prorok – Występy Bianchi
Donadio – Gabbi i Marco-
Tymczasowy teatr letni. Występy
Modrzejewskiej – Cykl Fredrowski
Śmierć Tońskiego – Emigracya
chicaska – Adolf Walewski – Anda-
Rok 1877. Pierwsza serya premier-
nych Świat Fredry + Wielki zwią-
zek do moich interesów, Dwie
bliźniej, Świeczka zgasła – Stras-
zny Dwór – Lohengrin – Wy-
cieczka na prowincyę i do Kra-
kowa – Pierwszy konkurs im.
A. Fredry. [illegible]
wonej – Pan Damazy – Sa-
wanyi Zamojski – Występy E. Chiomi

Opera wiejska, Rok 1878 Donga
Zanga Świat Średny i Spódnicowej
z Mężem od biedy. Uwieńczona na
konkursie i Artykuł 264 i n.
proszona z cłotą. — Zaraz i Solo,
Angielka — Krzyżon Kwiecińska
Gabriel Maracello — Pnek wojo,
wody — Występy Millera — Teatr
Ludowski w Warszawskim Eldorado
Przedstawienia na Świat i wodow-
-wie — Adolfina Zimajer —
Marya Wisnowska — Elżbieta
Schelska — Rok 1879. Teatrzyk
Ormianowi — Arnold Rossi
Przewaga operetki — Występie,
nie Stanisława Dobrzańskiego
Apollo dubicz rozpoczęm —
Akrobaci — „Zabiegi" Występy
Mod nasowskiej — Tadeusz Skalski;

Anna Boleyn[?] – Ryszard Kraw-kowski. Rok 1880 Przedstawienie nimfy wodnej Marcelli – "Dwie tancerki" Mandowa[?] operetka Zarzyckiego. Wycieczka do Krakowa – Odwiedziny mo-narchy w teatrze – Ostatni występ i zgon Aśmiłowa[?] Do-brzańskiego – Nieudolność kie-rownictwa sceny – Dramat "Dwie noce"[?] G. Urbańskiego[?] – Rok 1881 Bracki[?] repertuar – Francuskie towarzystwo d'Hebrard[?] Des-champs. – Ostatnie przedstawienie.

Opera włoska we Wrześni[?] z sprawozdaniem Kramer i Wagnerowa i Śliwa[?] sprawozdanie Zakrzewski i Michalski.

Wojnowski tenorem — Köhler i Kossowski barytony i Grabowski bas. — Szkoda że był słabiuchny i nie można było wystawić "Nowojska"; per — Gramotta na z nowem Węgierski Kolkowska — Z pro, ciętkim Gardzianinka przybyła Dobra śpiewaczka dramatyczna Marya Zimowa, z którą wspólnie działa. Tam wystawiono 28 Października Donizetti'ego „Faworytę" — Została stale zaangażowaną.

1876 24/1 „Proroka" który pod względem wystawienia był znakomitym. Z Fides: Zimmermanówna, Jan: Zakrzewski, Oberthal: Köhler — W Wielkim tygodniu wystawiono (12/4) Moniuszki kantatę mitologiczną „Milda".

W wykonaniu tego święta wzięła u-
dział orkiestra teatralna i zaproszeni
amatorowie pod dyrekcyą Ja-
rockiego.
Dn. 21 Czerwca [illegible] obrazek
narodowy „Powstanie w Horodle",
[illegible] wedle [illegible]
[illegible] G. Urbańskiego muzyka
Jarockiego którego także
Marsz weselny wykonano
19 Lipca na uroczystem przed-
stawieniem „Zemsty" z powodu
zgonu Al. Fredry. Zaś dnia
27 Sierpnia b.r. przedstawiono
tegoż Jarockiego „Noclegu w
Apeninach".*) (*Śpiew z 1895
pojawił się nakładem pod tytułem
z tekstem włoskim, „Nocleg w
Apeninach" [illegible] Kamil. Jarockiego)

D. 24 Listopada przedstawiono
Emigracja chłopska obraz
dramatyczny Anczyca z muzy-
ką Ciemkowskiego.
Opera wystawiona 96 razy [illegible]
[illegible] wyśmienicie grana z
całą możliwą starannością.
W [illegible] w roku doczekała się
10 przedstawień. — Opera Doni-
zettego „Marja di Rohan" nie
cieszyła się dużem powodze-
niem.
Rok 1877. 18 Stycznia przedstawio-
no po raz pierwszy „Straszny
Dwór" Moniuszki i [illegible]
[illegible] Zamek
na Czorsztynie ~~Kt~~ ze
wyposażeniem sprowadzonego
w tym celu z Warszawy

Wiesławskiego Stefan i Bożomir.
W Wielkim też grudniu wykonano
Dwukrotnie balladę Słowackiego
„Ulugę” z muzyką Sarockiego
27 i 28 Marca.).
Mimo niesprowadzania dopełnienia
głosów, jednak została wystawiona
z wielkim przepychem opera
Wagnera „Lohengrin” 21/4
która jest następną z oper
przedstawionych od zbudowania
teatru pod prezesem Pawlikowskim.
7 Kwietnia nowym zostanie
ukazał się dramat Żuławskiego
„Marco Foscarini” z muzyką
Münchheimera z wielkim
zdumieniem powodzeniem.
Przybyła w tym roku do nas
poważna dramatyczna

38.

Leontyna Pawnicka. — W operze wystąpi przygotowana do Olgi Strań„skiej (Ronsé) i Emilii Chiomi powracającej z londyńskiej sceny Her Majesty.

1878. Sezon operowy minął dość niefortunnie, przeglądów w posiadami wszystkich się bardzo korzystnie w sezonie zimowym tylko; udaje się nowości Don Carlos Verdiego i krajowej opery Poniatowskiego Don Desiderio, od 12/1 i Grossmana Duch Wo. powodzenie 22 stycznia który po razy kilkanaście z nader powo„dzeniem nie okazując się przy więcej w repertuarze — dając więcej jednak dobre wrażenie„ wraz wykonaniem Deskadiów

cz II Moniuszki. 14 marca.
We Lwowie „Dziady" wystawiono
po raz pierwszy 1 kwietnia 1874
na dochód [illegible]. Wszystko,
naraz brali udział Dawidowska
Köhler i Wołowski (Deklamacya).
Do uzupełnienia repertuaru przyczy-
niły się też gościnne występy Olgi
Rónia (Stranińskiej.)
Z Drezna w kwietniu przybył Wilhelm
Müller (6 razy wystąpił) przyjmowany po
serdecznie, który mimo świetnej
sławy przy każdej sposobności
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
polskie. W [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tu też Désirée - Artôt i Padilla.
(w Maju). Potem wystąpił [illegible]
21 Maja po raz pierwszy [illegible]
„Wilhelm Tell" który [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] publiczności.

W sezonie zimowym 1878/9 wystawiono
przedstawienie dla Okolskiej która grała
Halka, Violetta w Traviacie i Mał-
gorzata w Fauście wywarła bardzo
dobre wrażenie. W tym [illegible]
tej [illegible] tenor [illegible] Adama
który po raz pierwszy wystąpił [illegible]
i [illegible] w Fra Diavolo (Lorenzo)
1879 Opera w tym roku nie dawała się
przedstawieniem [illegible]
[illegible] Okolskiej z [illegible]
[illegible] Adama Pocztylion z
Lonjumeau. i Mozarta Don Juan.
który [illegible] dla [illegible]
[illegible] — W tym roku wystąpił
[illegible]. Okolska [illegible]
[illegible] ale [illegible]
[illegible] z [illegible] [illegible] znako-
mita do Hohenzollern.

1880. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] (60,
[illegible]) - [illegible] [illegible]
[illegible] w tym roku „[illegible]
Saneckiego i Krościenko. W zimo-
wym [illegible] - [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
i [illegible] „[illegible]
[illegible]" w [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] i
[illegible].
W tym roku 16 listopada umarł też
Stanisław Dobrzański. a Jan
Dobrzański [illegible] [illegible]
w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Z dniem 1881 Roku [illegible] się [illegible] Pana Dobrzańskiego. W [illegible] pamięci zostały [illegible]. Przetłumaczono w tym kilka [illegible] przyjęcia. W którym i Marcina przypadły [illegible] Roberta (Szkaka) który za[illegible] [illegible] jak [illegible] przedstawiał się i do [illegible] [illegible]. 10 kwietnia odbyło się [illegible] ostatnie przedstawienie pod Dyrekcyą Jana Dobrzańskiego. Publiczność przyjęła [illegible] [illegible] od [illegible] [illegible] Dy[illegible]rekcyi.

Koniec.

Bibliografia Polska tom VIII
Chronologiczne zestawienie 7000
druków polskich lub Polski dotyczą-
cych od r. 1455 do 1799 ułożone
przez K. Estreichera Kraków 1882.

1506. Ambrosius de Augustis. Canticum sanctorum, confessorum a Joanne Polono musices Magistro Salom. Richtzenhano.

Damascen „Osmiohłosnik" Kraków Fiol. 1490.

1517. Felstin (de) Seb. Opusculum musices. Crac. Ungler.

1518. Monetarius Steph. „Epithoma musices." Crac. Ungler 6 w. 1. (około 1518).

1519. Felstinensis Seb. „Opusculum musices. Crac. Ungler.

1522. Felstinensis Seb. „Aliquot.

hymni eccl. Crac. Victoris.

1524. Felstinensis Seb. „Opuscu-
lum musices. Crac. Victor.

ibid. „Modus regulariter accentuandi lectiones". Crac. Hier. Victor.

NB. Prócz tego według Estreichera wyszło w tym samym roku bez podania autora następujące dzieło: Modus regulariter accentuandi lectiones. Crac. Victor (1518, 1528) ibid. ibid. Crac. Haller (?).

1534. Felstinensis Seb. „Opusculum musicae. Cromer. „Musica figurata" Crac. Victor (1519, 1525)

Cromerus Mar. Biecensis zob. Kromer.

Kromer (Cromerus). „Musica figurata zob. Felstinensis.

1544. Felstin Seb. „Directiones

musicae Rev. Nicol. Herborto Crac. Victor. Ad. Dziedz. 1539 wydaje Szamotulski (Szamotuliensis) Venceslaus „In nuptias reg. Joann. et Jacob. Crac. Ungl. Tenoris pars. 1540 Szamotulski Tractat[illegible] „In nativ. Sigism. filii Regis Joannis et Jacob. Crac. impressor. około 1544. Szamotulski tenor „In nuptias Sigismundi Aug. ~~et~~ Eliz. Crac. Unglera — tenor nie wiem czy kiedy się z muzyką lub bez tejże ukaże w przedruku. 1545 Szamotulski tenor. „In funere Elisabethae" Crac. vid. Ungler. 1550. David. Psalm CXXIX (muzyka C. G.) Krak. Laz. (około 1550 do 1556). [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Psalm LXX Sieb. muzyka

C.G. Krak. Łaz. (około 1550 do 1556) Po-
wrócony rok 1556.

Finckius Henricus musicus Ale-
xandri Regis Polon. „Salvona die"
Der s.l. (circa a. 1550) Poprzedzający
Salblingeris 1545).

1545. Salblinger. „Concentus:
4, 5, 6 et 8 vocum (et Henrici
Finckii musici Alexandri
Regis Polon).

pod tymże r. 1550 wydrukowano:
Modlitwa ludu pospolitego
(z nutami) Kraków Łazarz
b. r. (około 1550 – 1556).

Pieśń o Bożem narodzeniu
(z nut.) Krak. Łazarz (około 1550-1556)

Pieśń o narodzeniu pańskiem
(z nut.) Krak. Łazarz.

Piosnka na Dzień nar. pańsk.

(Znak) Rach Łazarz (około 1550).
1552. Sattlmayer Rangiarat z melodjami i nutami (1559/3)
Zaczątem w Krakowie 2/9 1891. 25/11 1890
Hey Michał Pieśni Luterskie nowo wtórzone na noty, których przy dworach używają. Każda z nich na cztery głosy Drukowano w Kro(lewcu) (Prusiech) przez G(ngera?). (Dedyk. Malchrowi z Mortaghe?) ... 1534.
1556. Finckius Hermanns. Musica practica exempla variorum signorum, Dedic. Lucas et Herm. a Górka Wittenbergae 1556.
1564. Beccfort (Bekwork) Val. Livre de tablature. Paris.
1565. Bacfort Val. (Bekwark). Harmoniae musicae ... (1568).
1568 ... ...

48.

1578 Artomiusz Piotr Krzesichleb.
Kancyonał t.j. Pieśni chrześcijańskie Toruń (1587, 1598) (Na 244 pieśni jest 215 wziętych z Seklucyana pieśni 1559).

+1580 Gomółka. Melodie na psałterz Dawida. Tłum. J. Kochanowskiego. Kraków. Lazar. 4o

1584 Spangenberg. Quaestiones musicae. Kraków Garwolczyk (1546.)

15[illegible] Kromer M. Muzyka [illegible] edit. M. Cromerus. Crac. Lazar.

55185.

Wiek 17.

1638 Pernaiczyk Piotr x Cantiones Institutiones sacrae. Antwerp. fol.

+1647 Gorczyn J. G. [an jes] Tabulatura muzyki. Krak. Piątkowski. 8o

Nb. Obok innych dzieł Gorczyna wypiszę tu dla jego dawniej skromnych

i wartościowego dzieła: Gorczyn Jan Alex. „Pamięć o cnotach Władysława IV. Kraków. Bertrandi.

1650 Starowolski Szymon „Musices practicae erotemata. Crac. Cezary.

1653. Hassmann Dal. Opus [?] musicum mit 8 Stimmen. Lissa D. Vetter. (Lissa wydaje się mniej. [?]).

Lenczyn Sigis X. Nowa na pogrzebie Stan. [?]skiego. Wilno.

1667 Lenczyn „Ars et praxis musicae. Vilnae.

1677 Collegii musici. Alte Musik von M. J. H. Lissa M. Broda.

NB. Opracowanie bardzo wielu wydań Kancjonałów Artomiusza i innych śpiewników luterskich lub kalwińskich. Także samo opracowanie wszystkich pieśni (carmina) jeśli nie znajdowały się dotąd [?] z nutami lub t.p. Koniec.

Bibliografia Polska. 140 000 Estreichera
Część II tom II. Ogólnego zbioru tom IX
Stólecie XVIII i dopełnienia do wieku
XV – XVII przez K. Estreichera.
Kraków 1888. 18/79

Do r. 1725 było tylko przedtem kompozycji
których opracowanie obecnie posiadamy:
1725 Cretius Gottfried
Kompozytor międzyborski
Breg. Tramp. Gottfr.

Venceslao Dramma per musica per
ordine D. Theod. Cons. Lubomirski.
Crac. Matyasiek

Zeno Apostolo: Venceslao Dramma
per musica per ord. The. Lubomirski.
Kraków Matyasieko.

r. 1726. La Mariane Drama per musica. Cracow.
Dalszy ciąg bibliografii Dra.
1727 i dalej patrz str. 69.

Bibliographie der Musik-Druckwerke bis 1700 welche in der Stadtbibliothek, der Bibliothek des academischen Instituts für Kirchenmusik und der Königl. Universitäts Bibliothek zu Breslau aufbewahrt werden. Ein Beitrag zur Geschichte der Musik im XV. XVI und XVII Jahrhundert von Emil Bohn. Berlin commissverl. von Albert Cohn 1883.

Nr. 74. Paul Boytowsky (1676)

Keusche Liebes Flammen / welche / bey glücklichen Hochzeits Freuden / (Titel) Hn Nicolai Skorocks / .. den 11.. Augusti 1676 / kürzlich entwarff Paulus Boytowsky. / Breslau / In der Baumannischen Erben Druckerey / druckts Gottfried Gründer /

2 Bl. in Folio. Auf pag 2 Lied: Geehrtes-Paar, die Liebe opfert dir .. für Sopr. Bracci o I II u B. cont.; auf pag 3 u/4. Ritornello für 2 Violinen 2 violen u. B. cont. schliesslich ein Sonett an die zwei verlobten von Michael Kirchstein.

Objaśnienia skrótów:

St = Breslauer Stadtbibliothek

Ak. = " academischer Kircheninstitut

U = " Universitätsbibliothek.

H. Hymnologia.

L. Liturgia

S. Sammelwerke

Drz. Druckerzeichen.

W wspomnianych bibliotekach jest jeszcze bardzo wiele nieskatalogowanych manuskryptów muzycznych.

St. 8. Heinrich Faber 1582. Compendiolum Musicae / pro Incipientibus / per Magistrum / Heinricum Fabrum / con / scriptum ac nunc denuo, cum addi / tione alterius Compendioli re- / cognitum / (Holzschnitt) Vratislaviae in Officina / Crispini Scharfenbergii / 1562 / 20 str. (oprócz tego 2 następne wydania w latach 1582. N.:

Str. 11. 1541. Virgilius Haug
Erotemata | musicae practicae | ad captum puerilem | formata, Virgilio | Haug an= | tore | 3 | Trismegistus In | Esculapio. | Non immerito in poeniarum mun- | sarum chorus est a summa Divinitatae De- | missus, ~~feli~~ scilicet ne terrenus mundus inde- | retus invalidior, si modulorum dulcedine | caruisset. | Vratisla. viae || M D XLI |
8 Bogen Kl. 8 apud Andream Vinglerum. M D XLI. Cantio Dud. - vorgezie | - St.
Str. 17. 1573. Nicolaus Listenius
Musica | Nicolai | Listenii | ab Autore denuo | recognita multisq. | novis | regulis et exemplis | adaucta | Vratislaviae | ~~[illegible]~~ Crondebat Cris. | pinus Scharffenberg | Anno || M D LXXIII
6 Bogen. in 8. Dedikation a Joanni Georgio Marchioni Brandenburgian. sil. Notenbeispiele - 3 stimmig N.

St. 26. Sebastianus Felstinensis (15..) Opusculum / Musices noviter congestum per honorandum Sebastianum Felstinensem, Artium Baccalarium pro institutione adolescentum in cantu simplici seu Gregoriano / Holzschnitt (Sänger). Darunter: Ad Lectorem Hexastichon / Musicae si cordi fuerit...

7 Bogen in 4°. Ad R. D. T.: [illegible] Musices Commendationem Praefatio. Auf der nächsten Seite: De Inventoribus Musicae. Am Schlusse dieses Abschnittes heißt es (pag 4): Decrevimus ergo in tractatulo praesenti, omnibus inutilitatibus rejectis, ea quae ad musicae choralis negotium pertinent breviter, ac

divate et distincte, quinque par-
tibus sine capitulis absolvere.
Primum igitur capitulum erit
de diffinitione musicae. et eius
divisione de vocibus et clavibus
musicalibus et scala manus
musicae. Secundum caput
erit de vera solmisatione
omnis cuiusque cantus et clavium
transpositione. Tertium de mo-
dis musicalibus. Quartum
de cognitione tonorum et
differentijs ipsorum. nec
non transpositione eorum,
item et scala ficta. Quintum
et ultimum de introitibus et
responsorijs cui tono adindica-
ri debeant. – In der Mitte der
4 Seite beginnt das I Capitel

auf 93 r° schliesst das 5. Die Ueber-
schriften sind etwas kürzer gefasst
als oben angegeben. Auf 93 v°.
beginnt der Abschnitt: De compo-
sitione: dimensione monocordi,
am Schluss der nächsten Seite Abbil-
dung des Monochords. Letztes Blatt
leer. Noten im Holzschnitt. (M)

Johann Spangenberg

(1536) Quaestiones ~~[illegible]~~ mu-/
sicae in usum scho-/lae Northu-
sianae per / Johann Spang. / colle-
ctae.). 5 Bg. in kl 8. Impressum
~~Vuit~~ Vi~~teb~~bergae apud Geor-/
gium Rhau.
[illegible] 41 d X 4 II.

Paul Raykewsky

factum Sto 51. L.S.
Sto 205 (1610) Harmoniae / Sacrae /

vario carminum Latinorum et Ger-
manico-/rum genere:/ Omnibus/
operare scholasticae/ in gymnasio
Gorlicensi/ inchoantur, clauden-
tur: variae pre-/ces †, finnovatio-
nes solennes/ sacra Gregoriana
cele-/brantur Tertium editae,
et accessione comme-/morabili
auctae./ Gorlici Typis et sumpt
Joan. ~~Rham~~ Rhambae // M D C XIII
1 vol in Kl. 8. Titel eingerahmt.
6 Seiten (A 2-4) Ded. des Druckers
.. Sigismundo Glich a Milziz,
Godefrido Jacobi, Beniamini
Steinbergio. Coss. Gorlicensium
filliis ....
Str. 107 (1618) Psalmy Monarchy
y Proroka S./ Dawida /. Przekłada-
nia / X Macieja Rybińskiego

|znowu przeyrzane| y wydru-
kowane| Roku Pańskiego|
M D C XVIII w Toruniu.
In 12° 2 Bl. 452 S. u. 7 S. Register
Enthält die 150 Psalmen und 3
Ges. St.

Nr. 210 (1628) Psalmy Dawi-
dowe| przekładania X Macieja z
Rybińskiego (Arabeske) we
Gdańsku|| Drukował Jendrzey
Hünefeldt| Roku 1628||
14 Bog. in Kl. 12° Enthält die 150
Ps. Den Melodien sind die
Solmisationsbuchstaben bei-
gedruckt. Am Schlusse Register
St.

Nr 212 (1646a) Cantional t.i. Pieśni
Chrześciańskie; ku chwale Boga w Troycy
iedynego y powieści ziemskich jego ... teraz

nowo według Toruńskiey Edycyi wydano,
we Gdańsku Drukował Andrzey Hünefeld
1646.

54 Bog. in 8vo Tit. (ergänzt nach Oloff, Polni=
sche Liedergeschichte Danzig 1744 pag 29) 4 zhll.
8 Seiten Vorrede, Dat. w Toruniu 15 Dnia
Listopada Roku 1601. Petrus Artomius Gro=
dicen. 6 Seiten Gedichte u Register. Von
p. 1–578 Lieder von p. 579 – 796 die 150 Psalmen
mit den Melodien; von 797 – 834 Katechismus
u/. Gebete. Am Schluss 16 Seit. Register. St.

1646. Cantional / To jest Pieśni krześcian/
skie: ku chwale Boga w Trojcy S. Jedynego
y pomocy wier=/nych jego: Porządkiem
słusznym / z pilnością wielką nadpisow=
ale czytać / nie bez Correctury znaca=
ney. / wydane. / Z przydatkiem Psal/mów
Piosnek teraz nowo / zebranych, y z
niemieckiego przełożo=/ nych.,

wiąże y katechizmem / y nieco o Modlitkow / Psalm 47 v. 7. 8. / Spiewaiącie Bogu. :/:
W Toruniu / Drukował / Michael Karnall / M. DCXLVI / (Druk gocki).

/ vol. in 12°: 5 S. vorred., gez. Andrzej Borzy y Pastera kościoła Ewangielickiego w Toruniu. Enthält gegen pag. 1–583. 524 Lieder u. Psalmen zum Theil mit Melodien. Am Schlusse Reg. der Ges. Ein 2. Reg. über die deutschen Lieder, welche den polnischen Übersetzungen zu Grunde liegen. Psalmen u. Gebeten ohne Noten. Sd.

<u>1670</u> Pieśni / co / przednieysze / z Koncyonała / wielkiego Toruń- / skiego wybrane, a ~~teraz~~ w tey / mnieyszey formie dla nabo- / żeństwa y zborów kole- / dzianackie- mu ku po- / trzebie wydane / Tym są przy- dane / 33 Psalmy / Jana Kochanowskie- go / z zwyczainemi tego miey- / sca

notámi nyː/ Drukowane/ W Brzegu/ u Krzysztofa Tschorna/ Roku Pańskiego/ 1670./ — (Druk gocki)

16 Bg. in 12⁰ Titel eingerahmt Auf Bl I ein polnisches Gedicht, sodann die Lieder von pg 1–209 ohne Melodien. Folgen [34] Blmen, davon 31 mit eigenen Melodien (C u. B.). Alfabetisches Register am Schlusse. St.

str. 230 Paul Konwalynka

1671. Musikalische Neu-Jahrs Bescherung (A 2 Cant. 4 Instrument.) mit welcher / Denen … Herren Praesidi/ und gesamten Eltesten/ der … Stadt Breslau/ … bey anfang des 1671ten Jahrs … entgegen gehen wollen/ Dero … / unter… thänigster Client / Paul Konwalynka von Skalitz // In der Fürstl. Stadt Brieg Druckts Christoph Tschorn/:

7 St a 2 Seiten in fol. C I C II – Violino Cornetto, Trombone o viola da gamba Fagotto u. Organo (bez.). Text O Jesu liebster Schatz. St.

1606 Johannes Polonus.

Canticum Sacrorum / Ambrosii et Augustini / Magnificis... / Dominis, / Dn. Consulibus, / Totique Senatoria or= / dini Inclytae, celeberrimae – / que Reipub. Vratislaviensis: / ... Dedicatum vocibusq quinis / confectum. / à / Joanne Polono Ill. Electoris Bran= / denburgici / Musico (Drz.) Magdeburgi / bandebat Salomon Richtzenhan // Anno 1606 /.

5 St a 2 Bl. in fol. C. A. T. B. V. Titelum= / gerahmt. Text: Te Deum laudamus. St.

Jaques Pollonois siehe Jakob de Reys.

Sigismundus Polonus (St. 65 parten)

II Fuhrmann.

Jakob de Reys
(Vlach Printz: Sing- u. Klingkunst pag. 127: ein Augspurger, insgemein nur der Polle genannt.)
II Besard. flor. 2.
Wenceslaus Schamotulinus
II S. 1564 c.
Nicolaus Zielenski
1.) 1611 Cantus Primi Chori. / Offertoria / Totius Anni / Quibus in Festis omni-, bus Sancta Romana Ecclesia uti- con- / suevit, Septenis et Octonis vocibus tam vivis, quam / Instru- mentalibus accommodata. / Illis acces- sunt aliquot Sacrae Symphoniae cum Magnificat / vocum diversa- rum, Auctore / Nicolao Zielen- zki / Polono / Organario et Capellae magistro / Illustrissimi et Rev.

(Udgipatu str. 66/:

Do Jakóba de Reys.

w Dziele: (str. 59) Joanna Baptisty Besard (1603.) „Thesaurus Harmonicus | Divini | Laurencini | Romani, nec non praestantissimorum musicorum | qui hoc seculo in diversis orbis | partibus excel- | lunt est Coloniae Agrippinae | ~~[illegible]~~ excudebat Gerardus Greuenbruch, sumptibus Authoris | Anno redemptionis M.D.C.III.

Pomiędzy innymi podani są jako kompozytorowie Bachfart Diomedes (18) Albertus Dlugorai (8 utworów) Jakob Reys. (9)

Albertus Dlugorai Polonus.

tj. w dziele Besardusza Dlugorai (str. 110).
& str. 184. (1612.) Delitiae | Musicae | sive | Cantiones, e quam- | plurimis praestantissi- | morum nostri aevi Musicorum | Libris selectae | est An. D. M D.C XII

Pomiędzy innymi kompozytorami wymie-
niam tu: Diomedes(3), Jacques Polak-
nus (4 utwory)

Str 141. (1618) Testudo gallo-germanica;
Hoc est: / Novae et nunquam ante-
hac editae / Recreationes musicae
ad Testudi-/nis usum et tabulatu-
ram tam gallicam, quam ger-
manicam, accommodatae: Ex
praestantissimis hujus aevi etiam ar-
tis Magistris, Italis, Gallis, Ger-
manis, aliisq; collectae arat.
aera & sumptu Georgii Leopoldi
Fuhrmanni, Civis, Chalcographi
& Bibliopolae Norici Anno Christi
MDCXV.

Pomiędzy innymi kompozytorami wy-
mieniony jest i Diomedes Vene-
tus. Sig. Polonus.

verendissimi Domini Domini
Alberti Baranowski Dei gratia
Archiepiscopi Gnesnen. | Legati
Nati | Regni Poloniae Primatis,
et | Primi Principis | Nunc pri-
mum ab ipso Auctore in lucem
aedita | Ven | Venetijs. Apud
Jacobum Vincentium M.D.C XI
8 Stb. in 4° C. A. T. B. Imi et II Chori.
Titel eingerahmt. Aufzeg D u. p. 4. Ded.
nom. Compo. Dat Venetijs Kalend.
Martij 1611. Anf p. 5 u. 6. Index.
56 Ital-ges. a 7 u. 8 v. (– N 56 à 12)
bei einigen steht die Bezeichnung
per Tromboni. – 1 Lcatentur coeli.
56. Magnificat. St.

2). 1611 Cantus | Communiones |
Totius Anni | Quibus in ~~sollem~~ solen-
nioribus Festis Sancta Romana

Ecclesia uti consueuit ad cantum/
Organi, per ~~[illegible]~~, Unam, Duas.
Tres, Quatuor, Quinque et Sex voces/
cum Instrumentis Musicalibus,
et vocis reso-/lutione, quam Ita-
ligorgia vocant/ Decantandae./
His accesserunt aliquot Sacrae
Symphoniae, Quatuor, Quinque, et sex
vocum; et Tres Fantasiae Instru-
mentis Musicalibus accommodatae.
Auctore Nicolao Zielenski/ est
[illegible] No. 1.)
6 St in 4° C. A. T. B. C.(V) A.(VI)
Titelangeschmt. Ohne Dedication
Index auf p. 2–5. Enthält 63 lat.
Ges. a 1 – 6 voc. u. 3 Fantasien
(instr.) a 2 u 3 voc. – 1. In splen-
doribus Sanctorum. 66. Cantare
Domini. St.

4th. OSJ. do Szamotulius.

Thesaurus musicus continens
selectissimas octo, septem, sex,
quinque et quatuor vocum ~~tom I~~
Noribergae excudebant Joannes
Montanus & Ulricus Neuberus
Anno MDLXIIII

~~tom~~ I	Cantiones	8	vocum.
~~tom~~ II	"	7	"
~~tom~~ III		6	"
~~tom~~ IV	"	5	
" V	"	4	"

Utwór w tomie V znajduje się
pod [illegible] W. Schamotolinus
[illegible]

Bibliografia tom IX wiek XVIII

Ciąg dalszy od 1726 i dalej

1741 Numa. Drama per musica. Dresdae.

1746. Astrolog. Dramma giocosa in musica. Varsaviae.

Pagnini G. C. Diana vendicata festa per musica nel giorno natalizio di Marcia Giuseppe Regi na di Polonia, musica Giov. Mich Brennsch. Varsav.

— La liberalità di Numa Pompilio, serenata per musica ne natalizio di Aug. III. Musica del Giov. Ristori ob. Hojność.

Hojność Numy Pompiliusza. serenata do śpiewania z muzyka, wydana w dzień urodzenia Augusta III Warszawa S. J.

1748. Broscius J. ob. Muzica.

1748. Dramma Choralis in alma Univ. Crac. per Joannem Brosium ed. Crac. Univers.

1748. Paszniewski Jan Aland. „Okazya w koncercie" kantata opera, na w pałacu króla w dzień imienia Aug. Marji Teresy Król. Węg. Jan. Cr. Załuski. Warszawy.

1752. Radziwiłłowa Urszula. Opera Szczęście w Nieszczęściu.

— opera ślepa miłość. obr. w 1754 Radziwiłłowa.

1754. Metastazio Piotr. „Eroe Cinese dramma per musica. Le heros chinois opera. Varsov. Pijar.

— OS. Helena melodrama (W Zał. Turskiego „Zbiór Rytmów".

— Męka Chrystusa Pana melodr. (W Załuskiego Zbiór Rytmów)

1759. Demofont Opera z włoskiego na język polski przetłómaczona. Warszawa.
L'opera Demophonte drama (po włosku i franc) pour celebrer le jour de naissance de Auguste III. Varsovie.
1761. Ballet. Wiele będzie o aktorach dla uczciwej zabawy spiewany w Wilnie na sali publicznej. S. J.
1761 Metastazy Piotr. L'Olympiade Dramma per musica nel teatro di Varsavia per il Carnevale. Varsavia.
vt. Arminio Dramma per musica da rappresentarsi nel regio teatro in Varsavia. Varsavia.
vt — Zenobia Dramma per musica da rappresentarsi per il giorno di Aug III (po włosku i franc) Varsavia.
L'Opera de Demophon Varsavia.
porównaj rok 1771.

1761. Rudimenta musicae choralis collecta commoditatem ad S. Miste„ riarum. Crac. Sem. Ep.

1764. Cnota i mądrość nkoronowana w sto„ wistawie Ang. Mary polskiej pieniem ogłoszona (z muzyką Jeziorskiego) War„ szawa. S. J.

1765. Poggio Polisseno. La Cascina gio„ coso Dramma per musica. Varsav.

vt — Le marché de Malmantille, dra„ me en musique. Vars.

1746. Astrolog. Drama giocosa in musica. Vars.

1766 vto vto. vto.

1766. La Calamita de cuori Dramma gioco„ sa nel teatro. Varsaviae.

1766 Il Filosopho de campagna Dramma giocoso nel regio teatro. Varsavi.

1766 Il marchese Vilano Dramma giocosa per musica nel regno teatro. Varsaviae.

1767. Msza śpiewana obacz Wydżga

1767. (Wydżga Jerzy.) Msza śpiewana pol-ska sprowadzona do kościoła Grodzkiego przez J. Wydżgę.

1774. Il Amore Artigiano dramma giocoso per musica, nel nuovo teatro nel palazzo di Radziwiłł sotto direzione nel giorn. [illegible] Vars.

1774 " Z miłości zmyślone szaleństwo opera Warszawa J. K. M.

1775. Bartoli Giovanni. L'Isola di Alcina Dramma. Varsavia.

1775 L'Isola di Alcina dramma giocoso per Musica Vars. obacz Bartoli pod 1765.

1765. (nic ma nic ani pod Isola ani pod Bartoli).

1776. Metastasio Piotr H. Demofonte Dramma per musica. Varsavia Dufour (po włosku i franc).

1777. Canzonetta. Cantabile in l' Arpa Della Const: Chiza Krowska. Cristianopol.

1779. Andinol. Redmor. opera w 1 akcie tłum. Dan Dowiny (Jan) Fed. Stakelbergowi Ambassad. Warszawa gröll.

Bohomolec Franc. Prostota cnotliwa opera w 3 a. Wasz.

1779. Górnicy opera w 1 akcie. przetłumaczona muzyka P. Umlauf. Warszawa gröll

1779. Marmontel. dorota. opera w 3 akt.
Warszawa - M. gröll.

— Metastazy Piotr H. Demetori 3. Opera Petersburg.

1779. Dla miłosci zmyslonej szczęśliwstwo. opera w 2 akt. wł. z włosk. z muzyką Ant. Sacchiniego: Warsz gröll

1779. Prostota cnotliwa opera paster- ska w 3 aktach. Warsz. J. Krol. M.

1780 Anetta e Lubino opera. Warszaw: Sifona

Dauvens P. Singa Pani opera w 2 a.
Warszawa 1780.
1780 Osada nowa opera we 2 a. z franc.
Warsz. Dufoura.
1780. Metastazio Piotr. Król Pasterz.
opera w 2 akt. Warsz. i Lwów. Gröll
— vt. Wyspa bezludna opera Warsz.
1780. (~~Pieśń~~ Naruszewicz Adama) Donga jednejże ręki
co Frydasz Warsz. J. k. M.
1780. Osada nowa opera do muz.
Sacchini.
1780. Sierakowski Wacław Sebastyan.
Narodzenie Panny Maryi kantata.
Kraków (około 1780.)
— Judyta bohaterka kanta ta. Kraków.
— Machabejczyków kantata.
— Izaak. kantata.
— Lamentacye Jeremiasza. kantata.
— Jakób Patryarcha kantata.

- Ś. Jan Kanty Kantata.
- Ś. Jacek. Kantata.
- Kantata na honor Ś. Szymona.
- Kantata na honor Ś. Cecylii
- Kantata Ś. Filip Neryusz.
- Kantata Ester
- Kantata Błog. Bronisława.
- Błog. Mich. Giedroic. Kantata.
- Męka Pańska Kantata.
- Józef Kantata
- Joas Kantata
- Józef od braci poznany. Kantata.
- Jefte Kantata
- Trzej królowie kantata
- Tobiasz kantata.
- Kantata w muzyce Jonatasz (około 1780
- Kantata w muzyce Adam i Ewa
- Śmierć Goliata Kantata
- Kantata Abigail (około 1780)

- Śmierć Abla Kantata
- Salomon na tronie. Kantata
- Salomon matce wdzięczny. Kantata
- Kantata Sierysko trzech. (około 1780)
- Kantata w uroczystą Boże Narodzenie Pańsk.
- Oblubienica Pańska. Kantata.

1780. Zabłocki Franc. Balik gospodarski opera w 1 akcie Warsz. Gröll

1781. Anseaume. Dwóch strzelców i mleczarka opera (tł. Jan Baudoin) Warsz. Dufour.

1781. Gotter F. W. Medea y Jazon melodr. z niem. przez Fr. Zabłockiego. Warsz.

1781. Zgoda stanów. opera w 2 aktach. Warsz.

1781. Metastazy Piotr. Antygon opera w 3 akt. Warszawa. Pozero.

1781. ~~wolter~~ Walter Samson opera z franc. wytłumaczona przez J. W. K. Warszawa. dedyk. Magdalenie Raczyńskiej Gener. Wielkopolsk.

78.

1781. Kublocki Franc. Żuł ty zrłoś myna albo Kolęda. opera w 3 akt. Warsz. grałł

N. Od r. 1782 wszystkie opery Rogn. z[illegible] samego [illegible] tłumaczone z oper z innych [illegible] o ile nie [illegible], [illegible] do niej muzyka ory. ginalna opracowano.

1784 (1784). Metastazy Piotr. Męka Pana naszego Jezusa Chrystusa oratorjum [illegible] w Zamku. Idzie do [illegible].

1786 Opowiadanie czyli Orzeźwiciele opera [illegible] Grebel.

~~Sposób zapisywania[illegible] swego świętego. Lwów~~

~~Wybi~~ 1787 (1787) __Wybicki Józef__ „Samnitka" opera w 3 aktach Ded. S. Szczęs. nemu Potockiemu Posłowi Rzpltej.

1788 __Wybicki Józef__ Opera oryginalna Kmiotek w 2 akt. Posłowi Rzpltej

1788 Wybicki Józef. Polka czyli oblężenie Trembowli opera w 3 akt. Warsz. Pijarów.

1789 Braggi Cafr[illegible]d. (La modesta) dramma giocoso per musica di nobili dilettanti in Varsav. Stampato per ordine di Mich. Oginski Varsav. Informo.

1789 Marcewicz Wincenty. „Palmira królowa Partii“ (opera tragiczna z ruskiego) dedyk. M. Ogińskiemu.

1791. Pieśni na dzień 3 Maja w Parafii (z nutami) Warsz. Gröll.

1792. Wiersz do Boga. 1 Czerwca Pieśń. Ochotników.

Pieśń na d. 3 Maja. — Pieśni wolnych włościan Pawłowskich obie w Warszawie u Grölla.

1795. Sposób śpiewania podczas mszy św. Kraków.

1796. Sierakowski Wacław X. Sztuka muzyki dla młodzieży. Krak. 5 ksiąg.

1798. Musica choralis in Alma Univ. Cracov. Kraków [illegible].

1799 Piosnki i Aryje z operów i komedyi. Cz. I–II. Warsz.

∞

Dodatek III do tomu VIII i X.

Druki z XV do XVIII wieku.

1551. Trzecieski And. Oratio Dominica to jest modlitwa pańska (z mm. C. S(zamotulskiego) b. w. r. (po r. 1550) Kraków.

1604. Lilius Vinc. Metodiae Sacrae quator [illegible] vices moderatorum Sigism. III Crac. Skalski.

1700 Sonnat ej ni jest osmoglasnik ol rukopisnych exemplarow. Lwów Jar. Horodecki

1744. Hymnus de Beata M. Virg. Szamotuliensis, Sonnai Acad.

1664. Praxitelli Virg. Andromeda
Królewna murzyńska. komedja Wilno.

&

Druki bez wyrażenia roku

Wieku XVII — XVIII (obacz tom VIII str 109)

Argument opery włoskiej.

Oblubienica Pańska Kantata w muzyce Kraków.

Pieśń o dziwnym Bożym przykazaniu (z nutami.)

Pieśń o Tobrowskim stanie mnichów i mniszka z nutami.

Podczas balu w Poznaniu przez Wielkopolanki śpiewana.

Piosnki, taniec, Polonez.

Stanisławski Wacław. Kantata w muzyce. Błogosławieństwo Jakóba.

Toż na Boże Narodzenie

Na uroczystość Bożego Narodzenia.

Narodzenie Odkupiciela.

Na uroczystość Narodzenia Pańskiego.

Kantata Machabejczykowie

Adam i Ewa.

Salomon wdzięczny

Ester

Narodzenie P. Maryi.

Na honor S. Cecylii

Na honor N. M. P.

S. Jan Kanty

S. Filip Nereusz

Kantata M. Godroyé.

Na honor Błog. Szymona.

Sł. Jacek

Błog. Bronisława Zakonnica.

Szczęsło zbawiona.

Męka Pańska

Józef ~~od~~ braci swoich [illegible] Frag.

z [illegible]. Krakowie

Oblubienica Izaaka.

Śmierć Abla.

Abigail.

Izaak

Śmierć Goliata olbrzyma.

Boże narodzenie.

Trzej Królowie.

Lamentacye Jer. narzekanie.

Judyta Holofernesa.

Św. Helena.

Tobiasz.

Salomon na tronie

Jefte

Kantata, Jakób patryarcha.

Joas.

Ruth

Zniszczenie Chananejczyków

Opera w muzyce na honor Św. Stanisława (178.).

84.

Trzesieski And. Beatus tiro
z nutami Szamotulskiego.
[illegible]
Patrz IV do tomu VIII i IX
Vol. XV do XVIII stólecie.

1559 Wonegger Joan. Litaviens. Musi-
cae epitome ex Glareani Dodecachordo.
Basil. Hier. Curio.

Słonice.

Historya muzyki napisana przez
Kazimierza Łady. Warszawa nakładem autora
1861. Część I O muzyce u Starożytnych /

Rozdział
~~Część~~ I O muzyce u starożytnych.

Rozdz. XII. Str. 88. „Z IX początku wieku, znajdują się w Gnieźnie Ewangelie na pergaminie pisane, ze prozatkaną nutą kościelną nie na liniach. Tamże Kancjonał z nutą, ni podobnież nie na liniach pisanemi na pergaminie. Tradycja nazywa te książki darem Bolesława Chrobrego. Pierwszy organ sprowadzony był do Krakowa w r. 966 za Mieczysława Króla Polskiego."

Część III Muzyka Tegoczesna Rozdz. XIX str. 187. (Organy) Jedne z największych są w Warszawie u Św. Jana i nowo wybudowane przez Mielczarskiego u Ś. Idziego. w Wilnie w kościołach Św. Jana i Katedrze, w Poznaniu, w Trzemesznie. w Lublinie, w Miechowie, Płocku i Włocławku

oraz zagranicą w Wrocławiu, Legnicy
Drezna, Lipska i t.d.

Rozdział XX str. 200. Pieśni ludowe.

Gdybyśmy chcieli historycznie wyprowadzić
początek pieśni, byłoby to samo co chcieć
przedstawić wieżę babilońską, gdzie
się miały utworzyć pierwowzory dia-
lekta mowy. W rozdz. XV mówiliśmy
już o przedmiocie początku pieś-
ni, że możemy tylko powtórzyć to
od najodleglejszych czasów, każdy kraj,
każdy naród miał swoje pieśni, swo-
je charakterystyczne melodye, któ-
re o tyle różnią się jedne od drugich,
o ile się różnią dialekta mowy,
zwyczaje i obyczaje narodów. W mo-
tywach pieśni rozmaitych ludów,
charakteryzowała się różność ich oby-
czajów, zwyczajów i ich historyi.

poetycznej. Pieśni te przechodząc stopniowo od pokolenia do pokolenia, zachowały w sobie cechy pierwiastkowej swej oryginalności narodowej. Stąd też pochodzi ta różność pieśni jednych od drugich. Między melodyjami krajów wschodu, więc a pieśniami narodów zachodnich, że różność największa się odznacza, chociaż niektóre zbliżają się podobieństwem do siebie np. pieśni irlandzkie i pieśniami indyjskiemi mają wiele to podobieństwo co spostrzega ks. ~~[illegible]~~ Comyot, Spencer, Fetis, Raynal w swej historyi filozoficznej porównywując te narody, znajduje podobieństwo uderzające, nie tylko w muzyce ale w poezyi i

malarstwie i Dawidzie tym sposobem
pochodzenia Irlandczyków od Iza-
raelczyków. Opisując kwestyą wschodnią pod
względem estetycznym powiada, że
melodya czyli pieśni albo kompozycya
narodów wschodnich, mają pewien
wdzięk i naiwność w wyrażeniach
uczuć, z którymi żaden inny na-
ród nie może się równać ani dla
wniosku [illegible] tegoczesnych. Albowiem
szczególniej odznaczają się tym na-
turalnym powabem tak w poezyi
jako muzyce. Co do pieśni irlandz-
kich Spencer nazywa je [illegible]
tem zasianym kwiatami, która
zabiera nawet [illegible] wdzię-
ku i piękna. Poezya zaś ma, oda
i elegia [illegible] w kraju Clary
z [illegible] pieśni śpiewającą

kwiaty jak szwiczość Tata, bezruch, ziół, wdzięki i pozamiatały kobiet, zostały się w okolicach Galway, i Mayo i Kanaught, które nazywają ziemią pieśni. Z narodowych śpiewów posiada Anglia pieśń tak zwaną glee która ma największe upowszechnienie, także hymn God save the King, do popularniejszych się liczy. Melodya albo aryja do tańca, oryginalna Brytanii wielkiej najwięcej są znane Mermah, cotillon, ecossais, anglais, schottis etc. Większa część aryi do śpiewów narodowych są przybrane z ma, przyjęte wszystkich.
Dania Szwecya i Norwegia mają tej światowej krajów

północnych, która w historyi literatur,
wy przetrwały aż po nas ze zwykłych pieśni
pod nazwą pieśni skandynawskich.
Pieśni te oraz z dawna o tyle bogate
w piękności przedtem, melodya ich
po większej części smętna i poważna,
chociaż nie miała tych charakterystycznych
typów muzyki skandynawskiej
dotrwało aż do dzisiejszej epoki bez
naruszenia ich pierwiastkowej
oryginalności.
Jednym z obfitszych krajów w
pieśni jest Rosya, obszerna
państwo, które składa się z wielu
prowincyj różnorodnych a więc
i pieśni rozmaitych. Największa
zaś liczba pieśni mają wspólne
określenie Dumki, rodzaj
romansów albo małych poematów

ludowych, których mają mnóstwo
i bardzo melodyjnych. Owczas da się,
większa część tych piosnek, które
się różnią od siebie charakterem,
tylko melodyi i słowa rosyjskie
i tak np. Czerwony sarafan, Trojka
albo Praszczaj Moskwa, mają dużo
w sobie wdzięku i rzewności, słowa
zaś małorosyjskie albo ukraińskie,
z których po większej części tem mniej,
nowego i tak np. Nad rzeką [illegible]
na wieczornym, więcej jest smutna
i melancholiczna. Inny
jest jeszcze rodzaj pieśni ludowych
rosyjskich które śpiewają chórem
z pięknym, prostym, miękkim dźwięcznym,
silnym głosów złożonym, zwykle
jeden przodkujący (tenor) śpiewa,
[illegible] wszystkim głosem solo

aryi z różnemi recitatiwami i
wykrzyknikami melodyjnemi, gdy
razem z kompanami i towarzyszy mu
w różnych śmiałych i impro-
wizowanych frazach naturalną
harmonią. Można powiedzieć
że ten rodzaj pieśni z tak często
zręczną harmonizacyą prowadzącą, na-
leży do oryginalności a nawet oso-
bliwości jakie rzadko się spotyka
w najmuzykalniejszych ludów in-
nych krajów. Arye te i cała
narodowa rosyjska mamy
za pod normą powszechną kozacko-
chowani pod względem melodyi.
jako to kozacka głębokiej Rosyi
i kozacka Ukrainy której wielka
pod rozmaitość tych aryi.
Dwa z najgłówniejsze typy tych

melodyi, jako to krzaka gęgłoktej Ru-
syi i krzaka ukraińskiego. Owszę
tylko charakterystyki melodyi Ro-
syi południowej Rosyi, mniej
się znaczącą i po większej części ma-
ją na sobie ~~[illegible]~~ wschodniego
oryginalności, również jak Mołda-
wia, Bessarabia i Wołoszczyzna i
inne kraje pograniczne Turcyi
i Węgier, gdzie najwięcej przy
towarzyszeniu bandurki i ganeta;
nie śpiewają i tańczą swoje
narodowe pieśni.
Węgierska muzyka narodowa
odznacza się w swoim rodzaju,
wielką oryginalnością, ich śpiew,
w połączeniu z tańcem, mają
coś w sobie odrębnego od innych
melodyi, podobnie i pieśni,

ność i dziarskość, smętność i we-
sołość a nadewszystko tę po-
dzielnej [illegible] charakterystyki.
Czechy różnią się w historyi równie
od Danii jak Włosi i Flamandi,
czyli z swej muzykalności, ich
budowa pieśni [illegible] się cha-
rakterystyką odrębną od innych
słowiańskich śpiewów i ze swo-
większej elegii smętnej, czeskie
czyli do tańca znana jest pod
nazwą Sarabanda, chociaż
jest także hiszpański narodowy
taniec zwany sarabanda.

Opisywać muzyki, trzeba malarzy znane
ze powszechnie Włochy....

Hiszpania mniej muzykalna od Fran-
cyi i niemniej lecz mnóstwem także [illegible]
[illegible] pieśniami [illegible] jak i [illegible]

sarabandy, kaczucza, tirana, tonadilla
i starożytna pastorela. Czysto taniec jak
fandango, bolero, tiranas, kaczucza, se-
guidillas, folia hiszpańska i wiele innych
pieśni i ich estribillo tańczone i maja.
Również ulubiona piosnka Portugalczy-
ków i ich taniec podobny do hiszpańskiego
fandango: a chula a fofa.

Francja pierwsze jest miejsce zajmuje
w muzycznym świecie. Sprawują rolę
marsze i pieśni narodowe francuskie.
Nie odznaczają się melodyjnością i
najwięcej z włoskiemi mają podobień-
stwa. Czyste do tańca: kontredans
polka i redowa albo mazurka polka
niedawno stworzone we Francji na
wzór polskich i czeskich tańców.

Niemcy [illegible]

Każdy naród posiada swój zbiór pieśni.

Polskie pieśni

Oskar Kolberg przysłużył się nam zbiorem w 5 zeszytach w Poznaniu u Żupańskiego wydanym. Dwa tomy własnym nakładem wydał w Warszawie. Wiele rzeczy umieścił w Przyjacielu ludu i Bibl. Warszawskiej. Wojciech Sowiński wydał w Poznaniu zeszyt pieśni ludu polskiego.

Kilka zamieścił do Śpiewnika w swej nowej kompozycji. Ks. Mioduszewski wydał wiele pobożnych pieśni w Krakowie. Książka: Śpiewnik w przeglądzie śpiewów kościelnych także niektóre zamieścił. Opracował je na organ Gorczyczewski i z chorałem wydał u Friedleina Kraków.

Obraz i charakterystykę naszej pieśni ludowej wymownem piórem opisał K.W. Wójcicki.

Rozdział XXII str. 206

Węgry

W bezpośredniej epoce Odrodzenia w Polsce od-
znaczali się dobrem artystów Tow. filhar-
monicznego w Węgrzech rozpowszechnione.
Co się tyczy historyi Muzyki Węgierskiej
w XV wieku za czasów Korwina naj-
więcej zakwitła. Maciej Korwin syn
sławnego Korwina rozszerzył Węgrów
zwyczajami innych narodów w naukach
i sztukach pięknych, które sam spro-
wadził i poprowadzonemu. Gdy nuncyusz
papieski w r. 1480 przybył do Pesztu
dla przygotowania pokoju między Cesarzem
Fryderykiem i Korwinem, obszedł
z ... śpiewaków kapeli wę-
gierskiej w liczbie przeszło do pa-
pieża, niemniej za Władysława VI
i Ludwika II muzyka kwitnęła i co-
raz więcej robiła postępy. Pod
względem charakterystyki muzyki

wyższej, składa się ona po większej części użyta do tańca, to też ich muzyka narodowa jest ściśle powiązana z nim, użyta do tańca, mniej więcej charakteru melancholicznego w połączeniu z wesołością i pewną dziarskością. Węgry nie mogą się poszczycić takim mnóstwem artystów jak inni. Jeden Liszt.

Rozdział XXV Rosja.

Obszerne kraje Rosji składające się z wielu różnorodnych prowincji, które pod względem charakterystyki przyrodniczej i klimatycznej o wiele się z sobą różnią. Narody wschodniej Rosji od Kaspiju aż do Kaukazu mają oddzielną i właściwą wschodnim narodom wschodnią muzykę nadającą się do pieśni albo użyta do tańca i są to zmiany

romantyczne tonów bez rytmu i taktu
w kółko obracającej się. Instrumenty
muzyczne orkiestralne ludowe jedne z ong.
[illegible] za [illegible] lub
[illegible] romantycznej. [illegible], podobno
tak jak do muzyki klarnetów, lub bardziej
muzyki tamburyn, bandurka [illegible]
mej gitary i kobza.
Oryginalne kraju pod [illegible],
ewangelii Matorosza albo Ukraina,
w prastarym [illegible],
[illegible] pod względem muzykalności
[illegible], z [illegible],
Ukraińcami. Pieśni ukraińskie są
bardzo melodyjne i mieszczą w sobie
dużo poezji romantycznej. Tak zwane
na dumki najpiękniejsze z tonami
~~[illegible]~~ [illegible], smętne melancholijne
niektóre [illegible], [illegible].

znaczyć prawie małorosyjskich. Wa-
żnych do tego przyczyniła dziarskość i wa-
leczność się zbrojna, i tem mianowicie pow-
szechnie kozacko od złej wojennej narowy
narodu ruskiego przebudzający mianowicie
w dobie dzisiejszej oryginalności charakte-
rystycznej. Instrument muzyczny
najdawniej znany u tego narodu był
torban rodzaj gitary, przytrwa-
niem którego śpiewali owe dumy,
ci i tęsknili kozacy. Gdy w mieszkaniach
ukraińskich dawna namiętność bro-
ni, ustąpiła miejsca spokojnemu za-
miłowaniu gospodarstwa, naród stał
się prostszym, miększym i muzykalniejszym.
W czasie pracy dnia kończy się piosnka,
rzewna wyrażająca się w smutnych
elegiach, pełnych czułości i tęsknoty.
Tak mężczyźni jak kobiety ukraińskie

wyszczególnionemi w śpiewaniu Ramolo.
Świątkowa księga zwana także księgą
gregoriańską pod tytułem muzycznym albo
śpiewnym w domu i śpiewami chóralnymi.
Śpiewy kościelne z wprowadzeniami-
tonami przeniesionemi od XI wieku się
dotyczą, a pozostałe do śpiewu
chóralnego gregoriańskiego. Śpiewy
te można nazwać prawdziwą ozdo-
bionemi harmonijnemi. Najwię-
kszy chór takiej wokalnej muzyki skła-
da się ze 120 śpiewaków
(śpiewaczy) nadwornej Kapeli w
Petersburgu. Chór ten ma wyjątko-
wy i właściwy sobie rodzaj harmo-
nizacji, mniej bogaty w fugi i kom-
binacje harmoniczne, lecz nie-
mniej piękny w efektach i ideale,
nie mający jak rozmaitości, di-

minnenda · forte i pianissimo, które
robi z nieporównaną dokładnością.
Harmonia tych chorów tak jest piękna
i tak wielkie robi wrażenie, nawet
na największych znawcach śpiewu,
że gdy Czajkowski a przedtem Berlioz
pierwszy raz usłyszeli te chóralne
śpiewania, wrażenie ich było nad-
zwyczajne. Kompozytorami muzyki
cerkiewnej najznakomitszemi są
Bortniański, i ponad Lwów,
dyrektor tej nadw. kapeli.
Pod względem historyi muzyki tego-
rocznej w Rosyi datuje ona swe
odrodzenie od XVII w. czyli od
czasów Piotra W. który zajmując
się reorganizacją swej armii
sprowadził z Niemiec instru-
menta muz. i kapelmistrzów

do nauczania i formowania pułkowych orkiestr. Z tej formacji wspierającej wy-wolności tego narodu i muzyka ta, orkiestralna symfoniczna i koncertowa, na - zaczęła się coraz bardziej w tym kraju upowszechniać.

W pierwszych latach panowania carowej Anny od r. 1737 Araja kompozytor neapolitański przedstawił w roku, mię pierwszą, jaka była wykonana w Rosji operę włoską pod tytułem „Abiazare” w latach następnych „Semiramidę”. Za Katarzyny II mu-zyka dramatyczna nabrała nawet akcentów. Przedstawiono w r. 1762 Olimpiadę kompozycji Manfrediego. Intermedja włoskie i komedje fran-~~[illegible]~~ wszystkie i francuskie zmieniały się z operą, kompozytor

Sarti był mistrzem kapeli od 1785 do 1801, był organizatorem i dyrektorem nowej szkoły muzycznej założonej w Petersburgu. W r. 1789 zamiast Sarti'ego Cimarosa zaproszony został do Petersburga przez Katarzynę gdzie napisał kilka oper jak Cleopatra i Vergine del Sole.

W r. 1843 cesarz Rosji utworzył operę włoską w Petersburgu.

Z artystów rosyjskich sławniejsi są: Bortniański, Werstowski (autor kilku oper rosyjskich) Lwów, Glinka, Łazarow, Warłamow, Alabiew, Z wirtuozów Iwanów, Swieczyn, Afanasiew i inni.

Obecnie ma się założyć w Petersburgu szkoła muzyczna.

Rozdział XXVI Polska. str 280.

Chcąc zaznaczyć początek muzyki polskiej trzebaby wrócić w średniowieczne czasy i jak starodawni litewscy w podaniach i pieśniach, wyśpiewać rozmaite powiastki o królu Popielu Leszku, Krakusie o Wandzie i powie-dzieć coś o Piaście. Odległa to epoka, by i o muzyce owczesnej coś powiedzieć. Według ~~podania~~ historyi żył Piast w jednej epoce z Karolem Wielkim, najoświeceńszym a co nas najwięcej ob-chodzi najznakomitszym owego czasu monarchą. Przypuszczać by więc należało, że sztuki piękne i nauki, tak protegowane przez tego cesarza do-szły wszędzie również i do Słowian pol-skich. Pieśń ta najdawniejsza forma rytmu ludów słowiańskich, przy

wtedy rozgłośnie musiała brzmieć w
nadwiślańskich krajach i przelatała kil-
micy, owi tam badaczowie polscy i
najdawniejszą historyę kraju w pie-
śniach i podaniach ludu opiewali przed-
kamienną przeszłość dzieje swego naro-
du. Z podań też i pieśni tyle wiemy
o Popielu co Krakowie o Królu Da-
gobercie czyli bardzo mało i bardzo
wiele jak na długie czasy. W poda-
niach też i pieśniach zaczyna się
początek naszej historyi narodowej.
Przez opowiadanie w pieśni dziejów
historycznych wśród pieśni narodo-
wej (ludowej) dochowały się i
rozprzestrzeniała swoje marzenie
dziedzictwo.

Z zaprowadzeniem religii chrze-
ścijańskiej (wiek X) tem więcej

Dziedzictwo to przeciągnęło się. Muzyka
organowa hymny i pobożne pieśni
śpiewano w świątyniach według Rzymu,
zaniedbano wszakże wiele wpływając tak,
że na rozwinięcie muzyki narodowo-
świeckiej. Odzywa też Bogurodzica,
arcychrześcijańskiej (czyli od wieku X)
przewodnicząca oświaty, zaczęła się rozpad,
zmieniać w kraju, a z nią i muzyka w
hymnie pobożnym rozwija równo,
zaczęła i byt polskiego ludu.
„Bolesław Chrobry zajmując się
rozprzestrzenianiem i porządkiem,
wzmacniam Królestwa wiele dla nauk
i sztuk przyczynia się dobrego.
Muzyka kościelna postępowała razem
z zagranicą i stosowała się do
ulepszeń przez Guido d'Arezzo a
później Franka z Kolonii czynionych.

W XII i XIII wieku ukazuje się znaczna
liczba pieśni rozmaitych, z których jed-
ne opowiadają wędrówki Rycerzy, ich
przygody i bitwy z Saracenami, dru-
gie zaś piękność i cuda Jerozolimy, inne
zwycięstwa opiewają czyny bohaterów
i Królów swoich, inne zaś pozostałe rozma-
ite [illegible] okoliczności i zdarze-
niom poetycznym. W tych przypomi-
nających czasy Kazimierza i Marya,
sława Jagiełły znacznie posunięty
był w poezyi, wędrówka składana
z dyalogów, pieśni i tańców, lecz
znacznie już wtedy upowszechniona
była. W tej właśnie epoce Landino
Dantego i Bianchi i inni dowodzi
wiary doskonalącej się twórczości
[illegible] Katedry w Polsce i Europie
też klasztory otrzymywały swoje

kapela kościelna złożona ze śpiewaków
i instrumentalistów między którymi
wielu odznaczało się niepospolitym
talentem! (W Zygmunt I utrzymał
w Krakowie kapelę Kolegium Rorantystów
(ta instytucja trwała aż do czasów
ostatnich bez mała).
Lubiła też gawędy, kroniki i duda-
rzy, a coraz więcej przybywało dudarzy
ich mnogość była za Stefana Batorego
że na sejmie w r. 1578 ustanowiono,
iż każdy dudarz rocznie podatku
winien opłacić 24 grosze ...
Duda i lira bawiły gęsto panów
Każ Panów i mieszczan zwłaszcza dwór,
naszej szlachty, a często w ...
niej zbroi wśród orszaku z wyprawy
z ... o kobzy się nie ... lub
przygrać na lirze albo bandurze.

Zygmunt III umiłował bardzo muzykę i
sam grał dobrze na klawicymbale.
Monarcha ten posiadał orkiestrę
wielką. Panowie utrzymywali kapele.
Akademia Krakowska posiadała w
swem gronie nauczycieli i mistrzów
doświadczonych muzyki. Ks. Seb. Fels.
tyński był najpierwszym muzykiem
swego czasu. Marcin ze Lwowa
uczeń tegoż Felsztyńskiego zmarły
1589 był organistą i mistrzem na
dworskiej kapeli Zyg. Aug.
W Pozn. w XVI in Elogiis centum
illustrium Poloniae scriptorum
także o nim mówi Starowolski;
Urodz. w 1512 Marcin Kromer
ukł.: „Musicae fragmenta” ukł.
młodzieży gimnazjum — Bractwa
Archanielskiego.

W od. IV będzie przedstawiona tabelna,
i na zamku tektu – orkiestra i tabel.
wtagrzlana Passantelli.
Co o tem pisze Jarlowski.
Z wiekiem XVII wprowadzają przyrządy
się i udoskonalenia w harmonii
pana Scarlattiego, Lottiszymich.
Trąbkowana i Schowów marszka też
w Polsce tak kroniki piekarwietem
na wzór zagranicznej robi postępy.
Orkiestry pułkowe przyczyniają się
wynalazkami i udoskonaleniami
nowych instrumentów. Dawne
fifry i fanfary ustępują miejsca
orkiestrze złożonej z nowego
wynalazku 6 (waltornii) klar.
netów hobojów fletów i tambur.,
również przez Dwórąka jak też nowej
orkiestry odbywają się przy amfalnie

wyprawy Jana Sobieskiego wracającego
z pod Chocima i Wiednia.
Co się tyczy muzyki wiejskiej szczególnie,
ani ludowych też z niej [illegible] zmiany
przyznają się zawsze swoich starodawnych
rysów melodyi. W miarę postępu
i rozwijania się muzyki nowożytnej,
pozostaje liczba polskich kompozytorów,
[illegible] [illegible] [illegible]
zrać się [illegible] i [illegible] Stanisława
Augusta byli w Polsce.
[illegible] i [illegible] będąc przez długi
czas w modzie i w wyższej klasie
towarzystwa w wieku XVIII wielkim
prawie [illegible] z [illegible],
stają. Fortepian zajął ich miejsce
w salonach a skrzypce i [illegible],
Dzieliły swą popularność między
ludem i wyższem towarzystwem.

Ta tylko jedna kiedy niekiedy odzywa-
się z owych tworów kobziarzy [illegible]
Basy a u Rusinów bandura stały
się najprzyjemniejszą muzyką w
włościańskich polskich. Artystyczne
śpiewy owe pomniki dawnych dziejów,
jako głośne owe i w kraju znane,
po wiekach zapomniane zostały, w
wielkiej jedynie włościańskie zostały.
Własnością, nie już wspomnieniem
historycznym ale własnością barwy
myśli i duszy słowiańskiego.
Nastaje wiek XIX a z nim nowe
symbolizacja nowoczesna, muzyka
dramatyczna i symfoniczna, co
najwięcej rozwija się w Niemczech,
Włoszech, Francji i Ameryce, zna-
lazła swój odgłos i w Polsce.
(W XVIII wieku grywano już

na teatrze Warszawskim. (Wesele
Karasowskiego).
Kozłowski i Sołtański pisali utwory
religijne w których Józef Krogulski,
który przewyższył ich o wiele swoją
rozmią harmonii i bogactwem
pomysłów. Życie Krogulskiego
było zawcześnie zamknięte jako kompo-
zytora z wysokim talentem
zbrzano. Tomasz Nidecki dosko-
nałym był muzykiem i dyrektorem
~~orkiestry~~ opery, talent jego widać,
tak symfonicznych się odznaczył,
skromnie i równo wiedzy jako wy-
kształcony muzyk traktował w
równy Tatwosiną. Do zaś tej epoki
(czyli do pierwszej połowy bieżącego
wieku) należą Bielawski
Dmuszewski. (Krótka biografia)

Szwarcyński znakomici skrzypkowie
Szymanowska słynna przed laty forte-
pianistka, ów Dzielny obrońca Warsz.
Lasota, Szczurowski a między temi
Chopina i Lipińskiego dwa
wielkie imiona.

Chopin Fryderyk urodził się w 1809 w
Żelaz. Woli zmarł 1849 w Paryżu —
Lipiński Karol urodz. — Pierwszy
jako niezrównany fortepianista kom-
pozytor drugi skrzypek i kompoz.
wielką sławą muzykalną naszą
zasłynęli. Wspomnieć także trzeba
o znakomitych amatorach auto-
rach nowej epoki którym nasza mu-
zyka narodowa wiele piękności
naszych zawdzięcza. Z tych Książę
Ogiński słynął jako doskonały
skrzypek i autor wielu pięknych

Polonezów, Księżnę Radziwiłł jako kompozytora opery Faust — przytem grał na skrz. — Nie możemy także pominąć Kurpińskiego Wyszeckiego i Jana Janieckiego muzyków doskonałych w swoim czasie. Kurpiński odznaczył się talentem na skrzypcach, Wyszecki z P. w kompozycji, Janiecki zaś przewyższył obydwóch jako skrzypek i pianista i jako autor wielu pięknych Polonezów.

Talent tego znakomitego artysty przeszedł prawie na syna Władysława Janieckiego który pod opieką Chopina kształcił się kilka lat w Paryżu lecz nieszczęsny przedwczesna śmierć by mógł wydać jakie owoce swej kilkoletniej pracy.

Równie pięknym talentem fortepia-
nisty, Władysław Wielecki nie mniej uta-
lentowany Walewski, uczeń Chopina
i Dąbrowski, o którym Tomaszek
powiedział że z uczniów jeden z styra-
nych jego rozmiarami zasłużył się znacz.
Szkoda, to Dobrowski powinien
zwać się Dürrenfels z powodu
wielkiej biegłości na Pianie.
Zginął w kwiecie wieku. Także
w młodych jeszcze latach Klem-
czyński i Linowski okazywali
nieprzeciętne talenta kompozyt.
porzucili się do niewinności a
między innymi niewdzięczny
Ignacy Komorowski którego
piękny talent, tyle pięknych
rzeczy stworzył.
Ciąg dalszy patrz zeszyt
~~K. P.~~ str 1. XVI